

IB 2/2017

Aikaisempi A 1740/presidiet

asiakirjanumero

Käsittelijä Puheenjohtajisto

Pohjoismaiden neuvoston kansainvälinen strategia

Puheenjohtajisto ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto päättää,

että liitteenä oleva Pohjoismaiden neuvoston kansainvälinen strategia hyväksytään.

Kööpenhaminassa 7. marraskuuta 2017

Britt Lundberg

presidentti

Britt Bohlin

neuvoston johtaja

Pohjoismaiden neuvoston kansainvälinen strategia 2018–2022

Tässä strategiassa määritellään Pohjoismaiden neuvoston kansainvälisessä työssä priorisoitavat pääalueet viisivuotiskaudella 2018–2022. Strategia perustuu kokemuksiin, joita Pohjoismaiden neuvosto on viime vuosina saanut kansainvälisestä toiminnastaan, ja ajankohtaisen ulkopoliittisen tilanteen arviointiin. Se antaa suuntaa sille, mitä kansainvälisiä suhteita ja teemoja Pohjoismaiden neuvosto priorisoi tulevassa toiminnassaan. Strategiassa tunnistetaan myös alueita, joilla Pohjoismaiden neuvosto kehottaa Pohjoismaiden hallituksia vahvistamaan kansainvälistä toimintaansa.

YHDESSÄ OLEMME SUURIA

Pohjoismaat ovat yksittäin pieniä mutta yhdessä suuria. Yhdessä ne muodostavat maailman 10.–12. suurimman talousalueen. Pohjoismainen yhteiskuntamalli on osoittautunut kestäväksi ja menestyksekkääksi. Pohjoismaille on tunnusomaista rauha, vapaus, tasa-arvo, luottamus ja demokratia sekä mitä suurimmassa määrin poliittinen ja taloudellinen vakaus. Pohjoismailla on näin ollen hyvät perusedellytykset osallistua rakentavasti keskusteluun Euroopan ja maailman tulevaisuudesta.

Pohjoismaiden erilaiset liittoutumissuhteet eivät estä niitä tekemästä paljon nykyistä tiiviimpää yhteistyötä kansainvälisten suhteiden, puolustuksen, talouden, turvallisuuden, kulttuurin, koulutuksen, tutkimuksen,

suurlähetystöyhteistyön, rajaesteiden, kotouttamisen, kehitysavun ja terveyden osa-alueilla, kuten muun muassa Stoltenbergin, Könbergin ja Poul Nielsenin raporteista käy ilmi.

Tämän vuoksi Pohjoismaiden neuvosto haluaa pyrkiä siihen,

- että Pohjoismaiden hallitukset hyödyntävät nykyistä enemmän pohjoismaisen yhteistyön mahdollisuuksia. Kokemus on osoittanut, että kun Pohjoismaat keskustelevat keskenään ennen suuria kansainvälisiä kokouksia, niillä on mahdollisuus vaikuttaa päätöksiin ratkaisevalla tavalla. Valmistelevien kokousten ja koordinoinnin tulee olla mieluummin sääntö kuin poikkeus.
- että eri tavoin liittoutuneet Pohjoismaat vahvistavat ulko-, puolustus- ja turvallisuuspoliittista yhteistyötään, mukaan lukien yleistä turvallisuutta edistävää siviilivalmiuttaan. Yhdessä meillä on suuri strateginen, sotilaallinen ja turvallisuuspoliittinen merkitys. Pohjoismainen puolustusyhteistyö ei uhkaa ketään, vaan vaikuttaa alueen vakauteen ja ennakoitavuuteen.
- että Pohjoismaat jatkavat rauhanvälitystä ja siviilikriisinhallintaa koskevia panostuksia.
- että Pohjoismaat hyödyntävät suuremmassa määrin sitä potentiaalia, joka sisältyy Pohjoismaiden kansainväliseen markkinointiin yhtenä kokonaisuutena (Nordic Branding).

- että useammat pohjoismaiset suurlähetystöt/edustustot yhdistettäisiin samaan toimipisteeseen. Kustannustehokkuuden ja mittakaavaetujen lisäksi se voi osaltaan edistää ammatillista yhteistyötä sekä vahvempaa yhteispohjoismaista identiteettiä ja näkyvyyttä.
- että vuoropuhelua vahvistetaan Pohjoismaiden ministerineuvoston kanssa kansainvälisissä asioissa, myös hallinnollisella tasolla.

POHJOISMAIDEN NEUVOSTON TÄRKEIMMÄT PRIORISOINNIT KANSAINVÄLISELLÄ AREENALLA

Maasta ja puoluepoliittisista rajanvedoista riippumatta Pohjoismaille on olennaista syvä kunnioitus demokratiaa, oikeusvaltiota, yhdenvertaisuutta ja ihmisoikeuksia kohtaan. Kyseisiä arvoja pidetään Pohjoismaissa itsestään selvinä, mutta monissa maissa ne eivät sitä ole. Pohjoismaat voivat vaikuttaa muihin maihin puolustamalla aina selkeästi näitä arvoja.

Tämän vuoksi Pohjoismaiden neuvosto haluaa kansainvälisessä työssään

- työskennellä sen puolesta, että demokratia, oikeusvaltio, yhdenvertaisuus ja ihmisoikeudet ovat aina keskeisesti esillä kansainvälisissä yhteyksissä. Konkreettisesti kyse on siitä, että näitä aiheita koskevat ongelmat otetaan esiin kahdensivuisissa kokouksissa, kansainvälisissä konferensseissa, epävirallisissa keskusteluissa sekä julkisissa kannanotoissa. Pohjoismaiden tulee olla edelläkävijöitä ääri liikkeiden, epädemokraattisten asenteiden, rasmin ja kaikissa muissa muodoissa esiintyvän vihan ja syrjinnän vastaisessa työssä.
- kiinnittää erityishuomiota niihin teemoihin, joissa Pohjoismaat ovat edelläkävijäalue ja joihin ne voivat näin ollen vaikuttaa, kuten lasten, naisten,

seksuaalivähemmistöjen, vammaisten ja alkuperäiskansojen oikeuksiin liittyviin asioihin.

Maasta ja puoluepoliittisista rajanvedoista riippumatta Pohjoismaat haluavat tasa-arvoisen yhteiskunnan ja kannattavat hyvinvointivaltiota. Pohjoismaat ovat myös se alue maailmassa, jossa on vähiten korruptiota ja eniten avoimuutta ja luottamusta, mikä on edesauttanut Pohjoismaiden taloudellista menestystä.

Tämän vuoksi Pohjoismaiden neuvosto haluaa kansainvälisessä työssään

- pyrkiä siihen, että pohjoismaisesta hyvinvointimallista tulee tunnetumpi, jotta se voi toimia inspiraation lähteenä muille.
- pyrkiä siihen, että avoimuuden ja luottamuksen mukanaan tuomat taloudelliset ja yhteiskunnalliset edut tulevat tunnetummiksi.
- edistää huomion kiinnittämistä korruption aiheuttamiin vakaviin yhteiskunnallisiin seurauksiin.

Maailma kohtaa valtavia ilmasto- ja ympäristöhaasteita, jotka voidaan ratkaista vain kansainvälisellä yhteistyöllä. YK:n kestävä kehityksen tavoitteet¹ ovat maailman yhteinen toimintasuunnitelma köyhyyden poistamiseksi, eriarvoisuuden vähentämiseksi ja ilmastokriisin ratkaisemiseksi ennen vuotta 2030. Pohjoismaat ovat jo vihreiden ratkaisujen edelläkävijämaita monella osa-alueella sekä YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden edistäjiä, mutta paljon on vielä tekemättä.

Tämän vuoksi Pohjoismaiden neuvosto haluaa pyrkiä siihen,

- että YK:n kestävä kehityksen tavoitteet saavat enemmän huomiota kahdensivuisissa keskusteluissamme ja osallistuessamme kansainvälisille foorumeille.

¹ Pohjoismaiden neuvosto on laatinut raportin *Pohjoismaat ja YK:n 2030-tavoitteet*

- että muut voivat hyödyntää alueemme parhaita käytäntöjä ja että meillä on aktiivinen ja etsivä lähestymistapa oppiaksemme muilta.

Euroopan sisäinen yhtenäisyys on koetuksella muun muassa erityisesti Afrikan ja Lähi-idän maista tulevan kasvaneen pakolais- ja maahanmuuttovirran takia.

Tämän vuoksi Pohjoismaiden neuvosto haluaa pyrkiä siihen, että

- useammat maailman maat kantavat vastuuta pakolaiskriisin ratkaisemiseksi.
- lisätään yhteistyötä ja parhaiden käytäntöjen jakamista hyvin onnistuneesta pakolaisten ja maahanmuuttajien kotoutumisesta.

ERITYISESTI PRIORISOIDUT MAAT, ALUEET JA ORGANISAATIOT

Pohjoismaiden neuvosto haluaa priorisoida yhteistyötä Pohjolan lähialueilla. Itämeri, Arktis ja EU ovat erityisasemassa.

ITÄMERI

- Baltian maat ja **Baltian yleiskokous** ovat olleet Pohjoismaiden kansainvälisen yhteistyön peruspilari. Pohjoismaiden neuvosto pyrkii entisestään vahvistamaan yhteistyötä Baltian maiden kanssa. Itämeren parlamentaarikkokonferenssi (**BSPC**) kokoaa parlamentaarikoita ja virkamiehiä kaikista Itämeren maista, minkä vuoksi se toimii yhä tärkeänä foorumina. Pohjoismaiden neuvosto pyrkii siihen, että BSPC:n työstä tulee konkreettisesti sempää ja ratkaisukeskeisempää.

ARKTIS

- Arktiksella on suuri merkitys koko Pohjolle, ja se on itsestään selvä osa Pohjoismaiden kansainvälistä työtä. Kaikki Pohjoismaat ovat mukana **Arktisessa neuvostossa** ja arktisen alueen parlamentaarikkojen yhteistyöelimessä (**CPAR**), jossa Pohjoismaiden neuvosto on tarkkailijana. **Kanada, USA ja Venäjä** ovat tärkeitä yhteistyökumppaneita. **Länsi-Pohjolan neuvosto** on viime vuosina vahvistanut Arktista koskevaa työtään ja saanut tarkkailijan aseman Arktisessa neuvostossa.

EU

- Maailmassa, joka on yhä epävakaampi ja vaikeammin ennakoitava, on tärkeää vahvistaa yhteyksiä läheisten ystävien ja ennakoitavien yhteistyökumppaneiden kanssa. Monet näistä ovat EU:ssa, kuten **Saksa** ja Benelux-maat. Brexitistä huolimatta **Iso-Britannia** on Pohjoismaiden luonnollinen kumppani.
- EU on tulevaisuudessa erityisen tärkeä organisaatio kaikille Pohjoismaille riippumatta siitä, ovatko ne EU:n jäseniä vai eivät. Tämän vuoksi Pohjoismaiden neuvosto haluaa vahvistaa yhteyksiä **europarlamentaarikkoihin ja EU:n instituutioihin**. Pohjoismaiden neuvostolla on syyskuusta 2017 lähtien ollut oma työntekijä Brysselissä, joka yhdessä Pohjoismaiden parlamenttien kanssa pyrkii edistämään yhteydenpitoa.

Mikäli Pohjoismaiden neuvostolla on kapasiteettia, voidaan harkita yhteistyötä myös muiden maiden ja organisaatioiden, kuten Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön (ETYJ) kanssa. Siinä tapauksessa yhteistyön tulee tapahtua mahdollisimman suuressa määrin Itämeri/Baltia, Arktis ja EU -yhteistyön puitteissa.

Pohjoismaiden neuvosto
Nordens Hus
Ved Stranden 18
DK-1061 Copenhagen K
www.norden.org

US 2017:457